

Hezkuntza neoliberalaz

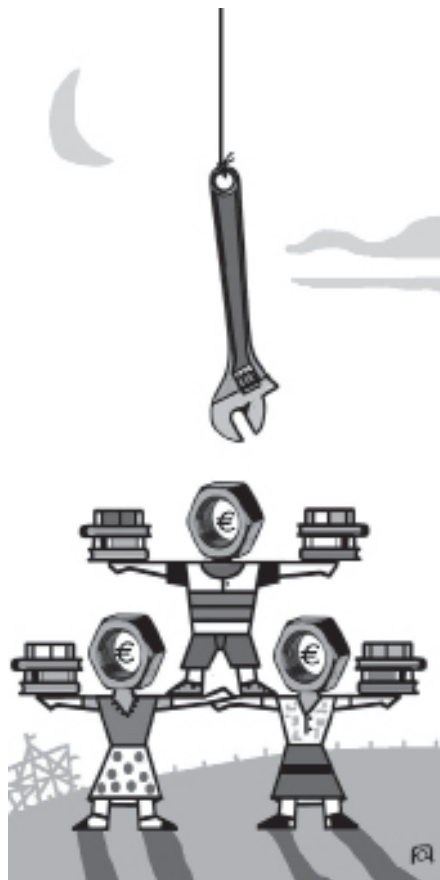
Denok badakigu Lehen eta Bigarren mailako hezkuntzetako programa eta helburuak politikoki bideratuak izaten direla, bai orokorrean –adibidez, matematikei ordu kopurua emendatzen zaienean, hizkuntza ordu kopuruak apaltzen diren ber; edo ikasleak behartuz ingelesa lehen hautuzko hizkuntzatat aukeratzera–, bai ikasgai xehean –hara nola aurre-historia aitzineko iragan guziaz isilpean utziz, XX. mendekoa, alderantziz, zabal eta luze aztertzea inposatuz, betiere, bistan dena, garaileen bertsio ofizialaren ikusmoldeari jarraikiz. Gisa berera, sumagarri da politika mundua menpeko daukan sistema kapitalistak dituela bultzatzen, zuzenki ala zeharka, delako programa haiek. Hori argi da, konparazioan, 13-15 urte arteko nerabeei zuzendu “lan-mundu deskubritze” jardunaldiak aztertzen baldin badira, lan-mundua osoki enpresa errentagarriaren ereduari lotzen dutelako. Harelere, politikoki zuzen egon beharrean, iruditzen zait orain arte Hezkuntza saileko administrazioak ez zituen argiki asumitu kutsadura horiek.

Bizkitartean, irakasle gisa berriki segitu dudan formakuntza batean gertatu da hezkuntza teknokraten *coming-outa*. Hain zuzen ere, saio hartan bilduak ginen irakasle andanari, Hezkuntza Nazionalaren hitz ofizialetik mintzo zen ikuskariak aktibitate harrigarria eginarazi zigun. Okzitaniako Tolosako Unibertsitateko pedagogo baten hitzaldia erakutsi zigun bideo baten bidez. Horretan, 9 urteko haurrendako matematika problema batetik abiatu zen, hau da: 2 euroren truke bi pilota erosten badira, jakinez batak besteak baino 0,5 euro gehiago balio duela, zenbat balio du pilota bakoitzak? Jende gehienak, gehiegi gogoetatu gabe, erantzuten omen du pilotak 1,5 euro balio dituela eta bigarrenak 0,5, baina eran-

Katixa Dolhare-Zaldunbide

IDAZLEA

Antton Olariaga

tzun zuzena da 1,25 eta 0,75. Delako pedagogo handi hark ez zuen orduan ondorioztatu matematiketan beti egiaztatu behar direla emaitzak: “Ariketa horren bidez zuhaurrek frogatu duzue gizakiak intuizioa arrazoimenari gaina hartzera uzten duelarik, okerreko bidea hartzen duela. Irakasle gisa, zuen lana izan behar da, beraz, klaseetan haurren intuizioak isilaraztea, eta haien arrazoi-mena garatzea”.

Hots, gizon haren bidez, Hezkunde Nazionalak galdetzen zigun ikasleak delako robotak bihurtaraztea, naturalki ager zitzaketan “intuizio” basak beren baitan zentsuraziz. Delako puntako ikerlari hark, bere demostrazioarendako autoritate babeslea beharrezkoa balu bezala, espantagarriki bururatu zuen: “Ondorio hori, ez dut nik asmatua: ekonomian Nobel saridun ospetsu bati zor diot, Finn Erling Kydland jaunari hain zuzen”. Ekonomialari ultraliberal horren ustez, ekonomia-aren funtzionamendu harmoniatsua-aren oztopo nagusia da gizakia bera, automategen ez bezala ukan dezakeelako ustekabeko ihardukitzea gertakariei aurre egiteko.

Hara, beraz, Frantziako Hezkunde Nazionalak ikuskari eta pedagogo ofizialen bidez proposa ditzakeen “formakuntzak” 3 eta 15 urte arteko haur eta gazteen irakasleentzat: lehen ez bezala, orain ahoan bilorik gabe galdegina zaigu klasean dauzkagun neska eta mutikoen sentsibilitatea, intuizioa edo irudimen gaitasuna mututzea, hondarrean ekonomia ultraliberala hobeki ibilarazteko. Zinez ahalkegarri eta oldargarri iruditu zitzaigun saio hura han bilduak ginen irakasleei. Nechoiz baino gehiago, oraingo haur eta gazteei beren emozioak adierazteko eta beren sorkuntza gaitasuna lantzeko une eta tresnak eskaini behar dizkiegu helduok, batez ere sozialki transmisio ardura dugunok. ■